

Underlag inför nämndens träff med LTS au 21 april

Sammanfattning 2014

Verksamhetsåret 2014 har varit aktivt och givande. Nämnden har nått 21 av sina 23 verksamhetsmål och gör därför bedömningen att måluppfyllelsen är god. Målet att träffa landstingsstyrelsens arbetsutskott vid två tillfällen under 2014 uppnåddes bara till hälften då ett möte ställdes in och alternativa tidpunkter för nytt möte saknades. Målet att införa en medborgarpanel har inte kunnat fullföljas då det under arbetets gång visade sig att ett införande fordrade ekonomiska resurser som nämnden inte förfogade över.

Det ekonomiska utfallet för verksamhetsåret 2014 visar på ett överskott mot budget (443,6 på totalen). En stor del av överskottet beror av att nämnden endast förbrukat 40 % av tilldelade projekt- och visionsmedlen då medlen varit större än tidigare år, efter ett beslut om att få behålla ett tidigare överskott, i kombination med att andelen ansökningar varit få. En annan stor del av överskottet beror av att kostnaderna för ledamöternas arvoden och sociala avgifter varit lägre än budgeterat vilket kan bero av att upplutningen till nämndens möten, under hösten, varit låg.

Budget 2016

Nämnden ser ingen möjlighet att genomföra några kostnadsreducerande aktiviteter som inte får konsekvenser för medborgardialogen och folkhälsan i södra Lappland. Befolkningen förtroendet för hälso- och sjukvården ökar men nämnden noterar samtidigt att 45 % av Västerbottens befolkning fortfarande anser att hälso- och sjukvården inte ges på lika villkor¹. Nämnden menar att en aktiv medborgardialog är ett kostnadseffektivt sätt att förbättra befolkningens uppfattningar av hälso- och sjukvården och att nämndens verksamhet och budget därför snarare borde öka än minska.

Nämnden har i sitt ansvarsområde noterat några strategiskt utmanande områden i arbetet med att uppnå landstingets vision och målen om "bättre om jämlik hälsa" och "medborgarinflytande".

Till de strategiskt utmanande områden som nämnden identifierat hör:

- Stor och glesbefolkad yta – I södra Lappland är det resurskrävande att genomföra medborgardialog och övrigt nämndsarbete.
- Hög grad av ohälsa – I södra Lappland uppvisar befolkningen hög grad av ohälsa och är därför i stort behov av förebyggande hälso- och egenvård.

Nämnden ser i nuläget ingen kontextuell förändring som kräver omprioritering av budget varken för detta år eller på lång sikt.

Behov av primärvård och folkhälsoinsatser

Den svenska folkhälsan anses god i jämförelse med andra länders. Befolkningen i södra Lappland uppvisar dock inte samma goda hälsa som befolkningen på läns- respektive nationell nivå. Enligt Västerbottens hälsoundersökningar (VHU) framkommer att både kvinnor och män i södra Lappland totalt sett anser sig ha sämre hälsa än resterande befolkningen i länet. Det framkommer vidare att det är kvinnorna som anser sig må sämst.

---

¹ Vårdarometern 2014

Nämnd för folkhälsa och primärvård
i södra Lappland

2015-04-02

156612

Primärvårdsinsatser

- Nämnden anser att en primärvårdsrepresentant alltid bör delta i kommunernas folkhälsoråd eftersom deras närvaro kan främja folkhälsan.
- Nämnden anser "öppna rum" bör få genomslag i hela primärvården eftersom det ökar patientens tillgänglighet till sjukvård.
- Nämnden anser att andelen familjecentraler bör öka eftersom de underlättar arbetet med att komma tillrätta med barns fysiska och psykiska ohälsa.
- Nämnden anser att arbetet med första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa måste fortgå.
- Nämnden anser att barn och ungas tillgänglighet till elevhälsa och ungdomsmottagning måste öka eftersom tillgängligheten för närvarande inte är tillräcklig.

Folkhälsoinsatser

- Nämnden anser att ohälsan i södra Lappland bör komma högre upp på dagordningen.
- Nämnden anser att det är viktigt att landstinget säkerställer att relevant hälsodata finns tillgänglig även för gruppen mellan 6-40 år för att bilden av folkhälsan ska bli mera heltäckande och lättare att tyda.
- Nämnden anser att stimuleringen av tobaks- och drogfrihet bör fortsätta, särskilt med tanke på att andelen unga som röker redan i högstadie- och gymnasieålder ser ut att öka.
- Nämnden anser att det faktum att individer som inräknas i gruppen utsatta blivit allt fler och att deras behov av stödinsatser allt större behöver uppmärksammas ytterligare.